[2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 265

ਮੈਸਰਜ਼ ਐਸੇਲ ਇਨਫਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ

ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ

ਬਨਾਮ

ਮੱਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ

ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4250 ਆਫ 2018)

19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018

[ਅਦਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੱਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮੱਧਯਥਾਮ ਅਧਿਕਾਰਨ ਅਧਿਨੀਅਮ, 1983:

ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ - ਸਮਾਂਬੱਧ ਨਿਪਟਾਰੇ - ਆਯੋਜਿਤ: ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਮਾਂਬੱਧਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂਬੱਧਤਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਂਬੱਧਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂਬੱਧਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੋਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਮੰਚ 'ਤੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ - ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾਂਤ ਤਾਮਾਰਕਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 2018 (6) ਸਕੇਲ 156 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

2018 (6) ਸਕੇਲ 156 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 1

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4250।

2013 ਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 27 ਵਿੱਚ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 05.05.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਪਰਾਗ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਨੀਰਜ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਪੋਤਰਾਜੂ, ਸੁਧੀਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੇਟਲ ਚੰਡੋਕ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਿੰਦੂਰਾ ਵੀ.ਐੱਨ.ਐੱਲ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਕਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਿਸ਼ਭ, ਉਦੈ ਖੰਨਾ, ਰਿਸ਼ਭ ਕਪੂਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਲੁੱਦ, ਐਸ. ਪਰਾਵਨ, ਅਨੁਸ, ਭੁਵਨ, ਐਸ. ਮਿਸ਼ਰਾ,

ਦਿਵਯਾਂਸ਼ੂ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਵਿਵੇਨ ਸਿੱਬਲ, ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਬੋਮਿਨੀਨੀ, ਆਕਾਸ਼ ਲਾਂਬਾ, ਅਮਨ ਪਾਂਡੇ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਪੁਰਸ਼ੂਇੰਦਰ ਕੌਰਵ, ਮਿਸ਼ਰਾ ਸੌਰਭ, ਬੀ.ਐਨ. ਦੂਬੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਲਾਟੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਕੇ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

ਆਰਡਰ

1. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਮ.ਪੀ. ਮੱਧਯਥਾਮ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧਿਨੀਅਮ, 1983 (ਐਮ.ਪੀ. ਐਕਟ, 1983) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਾਗ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਪੀ. ਐਕਟ, 1983 ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

3. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਲੱਗੇ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

4. ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਚਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਦੇਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਚਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੋਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਲਦੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਐਸੇਲ ਇਨਫਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ, ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਰਾਜ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ

6. ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਣ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਮੇਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਮੰਚ 'ਤੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੋਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 28.03.2018 ਦੇ 2018 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 470 ਵਿੱਚ "ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾਂਤ ਤਾਮਰਕਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ